

anul sfântului pavel

n a s t e r e a d o m n u l u i
i s u s c r i s t o s

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitatea și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XV Nr. 12 (179) decembrie 2008

Lumina Crăciunului din suflet. . .

Așteptăm Crăciunul. Timpul Postului prin care trecem ne este dat ca să ne pregătim sufletul pentru a-L primi pe Mântuitorul nostru.

Sfânta Fecioară, Mama lui Dumnezeu și a harurilor, este cea care ne ajută ca Isus Cristos să se nască și în sufletele noastre. Pentru apropiatul Crăciun, urmând-o în umilință, să fie pentru noi **Steaua** care ne va conduce până la Betleem.

Ne oprim la două momente din viața Preacuratei, care preced Betleemul, la **Buna Vestire** și la **Vizita Mariei la Elisabeta**.

La venirea Îngerului, Maria era singură, adâncită în tăcere și rugăciune, plină de credință și iubire față de Dumnezeu. Prin răspunsul dat Îngerului: „**Iată serva Domnului, fie mie după cuvântul tău!**” (Luca, 1,33-1,48), Maria se supune voinței Domnului până la jertfa totală.

Pentru vizita la verișoara sa Elisabeta, Maria a avut de făcut un drum greu prin munți, dar nu a luat în seamă obstacolele, hotărâtă să îplinească o datorie de dragoste. Elisabeta a putut să cunoască astfel bucuria în Dumnezeu. Si Isus a dăruit har pruncului din sânul Elisabetei, celui care avea să fie Ioan Botezătorul. Preacurata ne învață astfel ce este iubirea pentru semenii noștri. Tot ea ne învață ce este bucuria prezenței lui Dumnezeu, cum se trăiește și se exprimă. Avem în memorie cunoscutele cuvinte ale Preacuratei: „**Mărește, suflete al meu pe Domnul, și s-a bucurat spiritul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu!**” Bucuria aceasta trebuie comunicată, dăruită, ea este semnul prezenței lui Dumnezeu în suflet.

Buna Vestire și Vizita Mariei la Elisabeta sunt două mistere ale bucuriei care pot să ne călăuzească spre Sărbătoarea Crăciunului.

Atitudinea Mariei ne deschide o dimensiune nouă în viața sufletului nostru. Adesea, cerințele morale se pare că ne obosesc; aceleași păcate, aceleași obstacole, aceleași descurajări, aceeași monotonie dezarmantă. Uităm însă adevărul esențial: viața morală este începutul vieții creștine, a vieții în Cristos, a vieții eterne inaugurată aici pe pământ.

Această viață în Cristos ne vine prin Spiritul Sfânt. Primul har al Crăciunului este de a regăsi rolul Spiritului Sfânt, al Liturghiei și al Sf. Sacramente. Postul Crăciunului ne pune în atenție câteva obligații la care trebuie să medităm: a) să înțelegem că Sf. Sacramente, rugăciunea și viața morală nu se pot separa; b) să înțelegem acțiunea Spiritului Sfânt în suflete și să ne lăsăm modelați de puterea lui ; c) să învățăm să privim în jurul nostru cu credință, speranță și cu iubire.

Pr. Bernard Ștef A. A. ne amintește că Preacurata în „**Misterul Întrupării ne poate servi ca model. Ceea ce s-a petrecut cu dânsa se poate împlini, în mod spiritual și cu noi. Putem vorbi despre o întrupare spirituală, tainică , mistică, a lui Cristos în suflete**”.

Prezența lui Dumnezeu și lucrarea Lui în sufletul nostru este un har al Sărbătorii Crăciunului.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Cercetarea conștiinței

Sfântul Bonaventura ne sfătuiește ca de câte ori am greșit în cercetarea conștiinței, să ne ducem mâna la piept; atunci ne vom aminti mai ușor greșelile uitate. E adevărat, Sf. Ignațiu avea în vedere acest gest pentru căință, ca și cum am zice: „Doamne, am păcătuț! Dar dacă am practica această deprindere, ne-ar ajuta mult în a ne aduce aminte de câte ori am căzut.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ “Calea
Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Scrisoare pastorală.....	14
Recensământul.....	4	In memoriam.....	16
Miraculoasa Naștere a lui Isus.....	4	Papii secolului XX.....	18
Oratoriul de Crăciun.....	7	Concert de muzică sacră.....	19
Pagini bilingve.....	10	Cu clovni pe scenă.....	20

Recensământul

„Și a fost în zilele acelea; ieșit-a poruncă să se scrie toată lumea” (Luca, 2-1).

Cu nașterea lui Isus, oamenii pământului se vor împărți: acei care urmează pe Cezarul și acei care urmează pe Regele Cristos.

Se face recensământul partizanilor.

Ai Cezarului sunt închinătorii la idoli.

Ai lui Cristos sunt toți fiii pământului cu „bună voie”.

Îngerii risipesc în vânturi, sub stele sclipitoare, în frig de noapte ***insigna*** celor ce aparțin Micului Născut în Peșteră.

„Pace oamenilor de BUNĂ VOIRE”

Numai acestora pace; numai ei o merită, numai cei dornici de bine. Voința bună face pe om bun, zice Kant. „***Nu este pace celui păcătos***”, spune Sfânta Scriptură.

Războiul celor răi și fățarnici, celor murdari și îngâmfați, războiul lui ***Irod*** din fiecare inimă de om cu „rea voie”.

Tineri frați, tinere surori, să grăbim să ne înscriem numele nostru în Registrele de recensământ ale Regelui Cristos, prin credință, prin iubire, prin bună voie.

Să-L primim puri în Viflaimul sufletului nostru.

Episcop Ioan SUCIU

Miraculoasa Naștere a lui Isus Cristos

Peste lume se revarsă
Din eternul infinit
Valuri, valuri de lumină
Ce vestește-ntreaga lume
Că azi pe pământ se naște
Mesia cel mult dorit,
Isus Cristos preaslăvit
Din Spirit Sfânt zămislit.

Sus pe Cer o stea răsare
Din străfundul veșniciei.
Steaua de la răsărit
Pe Magi i-a călăuzit
Până-n Betleemul biblic
Ce-n Scriptură era scris
Că se va naște Mesia
Lumii să-i dea mântuirea.

Și s-au închinat smerit
În fața Măriei Sale
Dăruind drept preamărire
Aur, smirnă și tămâie.

Iar păstorii ce vegheau
Turmele de oi păscând,
Sus din Ceruri auziră
Glasuri îngerești vestind
Nașterea miraculoasă
Ce din veacuri o așteaptă
Lumea să fie salvată.

Se-nchinară cu credință
Și din fluier cântând
Îl alină cu iubire
Pe Fiul plăpând și blând.

Îngerii din Cer coboară
Cete, cete preaslăvind
Pe Isus ce din Fecioară
Se naște azi pe pământ.

Îngerii, magii, păstorii
Intr-un cor armonios
Aduc Tatălui mărire
Pentru Fiul Său Cristos
Ca să mântuiască lumea
De păcatul strămoșesc,
Că s-a împlinit Scriptura
Pentru neamul omenesc.

G. Coltău

2008 - An Jubiliar

150 de ani de la Aparițiile Sfintei Fecioare Maria la Lourdes

8 decembrie 2007 - 8 decembrie 2008

Fiind an jubiliar, Biserica a oferit indulgență plenară creștinilor care au peregrinat aici, vizitând locurile itinerarului prin localitate, și tot aici s-au spovedit, s-au împărtășit și au spus rugăciunile specifice după intenția Sfântului Părinte. Fiind un an atât de special, Seminarul Teologic Greco-Catolic din Oradea nu putea să piardă o astfel de ocazie: astfel, seminariștii împreună cu formatorii și câțiva prieteni ai Seminarului, am pornit spre Franța. Itinerariul către Lourdes a fost presărat cu diferite popasuri prin locuri în care am fost cazați și primiți cu multă căldură. Prima oprire, pe 8 noiembrie, a fost în **Viena**, capitala Austriei, la Seminarul Major Romano-Catolic, gazda fiind Pr. Rector re Nikolaus Krasa; aici preotul român Ovidiu Pinteș ne-a condus pe la cele mai importante monumente culturale din Viena. Mai apoi, duminică, 9 noiembrie, am pornit spre **Graz, locul natal al lui Arnold Schwenkger**, unde am celebrat Sfânta Liturghie la biserica Maria Leech, cea mai veche din oraș, unde se adună o comunitate de români greco-catolici, sub îngrijirea Pr. Gheorghiță Dobrică. Următoarea oprire a fost lângă Milano, la **Venegono Inferiore**, unde se află Seminarul Major al Arhidiecezei de Milano. Construcția

este foarte mare și impunătoare, un adevărat labirint pentru cei care îi trec pentru prima dată pragul, poate să găzduiască 1000 de persoane, Rectorul acestei instituții fiind Mons. Peppino Maffi. L-am revăzut cu drag pe George Demian, care studiază aici, fiind trimis din Seminarul nostru de la Oradea. După noaptea petrecută aici, în următoarea zi, pe 10 noiembrie, am vizitat Catedrala din Milano ce are o arhitectură impresionantă, fiecare lucru fiind atent decorat, bucurându-ne de explicațiile prețioase ale Pr. Norberto Valli, profesor de liturgică la Milano și Roma. După-amiază am plecat spre Lourdes, iar pe drum am făcut un scurt popas seral în principatul **Monaco, un stat foarte mic dar care te face să te simți într-o lume de basm datorită peisajului pe care i l-a dăruit Dumnezeu**. Am ajuns la **Lourdes** pe 11 noiembrie, în cursul dimineții, la aniversarea a exact 150 de ani și 7 luni de la prima apariție. Sub mantia ocrotitoare a Sfintei Fecioare, Lourdes-ul este o așezare care se deosebește parcă de toate celelalte orașe moderne: se resimte prezența unui spirit de liniște și reculegere ce domnește în tot ținutul, impulsionând parcă înspre rugăciune și înspre meditație cu privire la sine

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

și refacerea legăturii cu Creatorul; te simți străpuns de o dragoste pe care nu ai mai întâlnit-o până atunci dar care te copleșește cu totul, o iubire de care nu îți este teamă ca vei fi rănit pentru că această iubire îți este dăruită necondiționat și pentru totdeauna de către Neprihănită Zămislire. Am stat aici trei zile, încercând să profităm cât mai mult de fiecare minut petrecut acolo, am încercat să înțelegem mesajul pe care Neprihănită Zămislire i l-a transmis Bernadettei acum 150 de ani, ce vrea această Regină a Cerului de la noi, fiii ei. I-am avut alături de noi și pe Pr. Adrian Stoica și Pr. Mihai Percă, capelanii români de pe lângă marele Sanctuar, care ne-au animat cu gândurile și catehezele lor. La întoarcerea spre casă, după 1400 km, am fost cazați pentru o noapte la Seminarul Minor din **Rubano**, în apropierea orașului Padova, Rector al acestuia fiind Pr. Gino Temporin. După binemeritata odihnă, am pornit spre **Padova** în 15 noiembrie, emoționați la gândul că urma să vizităm orașul în care se află trupul Sfântului Anton. Am vizitat Bazilica Sfânta Iustina, unde se află înmormântați Sf. Evanghelist Luca și Sf. Apostol Mattia. La Bazilica Sf. Anton, am celebrat Sfânta Liturghie în rit bizantin, chiar pe altarul central, asistați de câțiva prieteni ai Seminarului și de feluriți alți pelerini, atrași de frumusețea cântului slujbelor noastre. Îi mulțumim Rectorului

Bazilicii Sfântului Anton, Pr. Enzo Poiana care ne-a oferit posibilitatea de a celebra acolo și care ne-a omenit mai apoi cu un prânz pe cinste. La întoarcere, ne-am oprit pe la **Veneția**, **un oraș brăzdat de riuri cu străzi înguste**, unde am avut ocazia de a face o scurtă plimbare pe jos și pe apă, cu gondola. Aici, ghidul nostru simpatic și foarte ospitalier a fost Pr. Vasile Barbolovici, protopop al românilor greco-catolici din regiunea Veneto. La Bazilica, unde sunt păstrate moaștele Sf. Evanghelist Marcu, am fost așteptați de însuși Monseniorul acestei Catedrale, care ne-a prezentat minunatele mozaicuri care împodobesc lăcașul. **Mulțumim** Bunului Dumnezeu pentru aceste clipe petrecute împreună și Sfintei Fecioare Maria pentru ocrotirea de care am avut parte pe întregul drum.. *"Pentru cei care cred în Dumnezeu, nici o explicație nu este necesară, pentru cei care nu cred în Dumnezeu, nici o explicație nu este posibilă."*

Daniel IȘTOVAN

„Oratoriul de Crăciun” al compozitorului Johann Sebastian Bach

Investită de creștini cu titlu sugestiv, monumentală lucrare a lui J.S.Bach este dedicată evenimentului sărbătorit cu ocazia Crăciunului: nașterea micului Isus, Mântuitorul omenirii.

Oratoriul, ca gen muzical, este înrudit cu Opera și Cantata, fiind un gen de factură religioasă (latin, orare = a se ruga), scris pentru soliști, cor și orchestră, cu desfășurare epico-dramatică. În creația lui J.S.Bach, el este prezent sub forma a trei lucrări dedicate celor trei mari sărbători creștine: „Oratoriul Înălțării (1734), care reprezintă o nouă denumire dată unei cantate compusă cu câțiva ani înainte, „Oratoriul de Paști” (1736), a cărei importanță derivă din faptul că este singura creație a lui Bach scrisă pentru oficierea slujbelor bisericești, și „Oratoriul de Crăciun” (1734), cel mai cunoscut și cel mai frecvent cântat dintre toate cele trei.

Dacă importanța celor două oratorii am prezentat-o mai sus, despre „Oratoriul de Crăciun” putem spune că se remarcă în primul rând printr-o deosebită originalitate. Fiind o amplă lucrare vocal-simfonică, a fost gândită ca un ciclu unitar compus din șase părți destinate a se cânta pe rând, în cele trei zile ale Crăciunului, în prima zi a Anului Nou, în duminică următoare și de Bobotează.

Prima parte, destinată a fi interpretată în prima zi a Crăciunului, după Evanghelistul Luca, evocă împrejurările în care Iosif și Maria au fost obligați să meargă de la Nazaret la Bethlehem, unde, Maria L-a născut, într-o iesle, pe micuțul prunc Isus.

Din punct de vedere muzical, în această parte, corul introductiv, precedat de o sărbătorească expunere orchestrală, îndeamnă ascultătorul la uitarea tuturor grijilor și cere sufletelor să se bucure și să preamărească momentul mult așteptat al acestei nașteri.

Interesant de urmărit în cadrul acestei părți, ar fi câteva din evenimentele evanghelice și transpunerea lor muzicală sau poate, mai corect spus, atenția pe care Bach le-o acordă din ambele puncte de vedere. Acestea ar fi: coralul nr. 5: „Wie soll ich dich empfangen”, care aduce sonorități sentimentului colectiv al așteptării pline de dor, nu întâmplător, aceeași melodie care va traversa, „Patimile după Matei” și pe care o putem numi „Coralul Învierii; urmat de un scurt recitativ al Evanghelistului („Und sie gebar ihren erste Sohn) care anunță cu simplitate, dar totuși cu oarecare solemnitate, evenimentul nașterii micului Isus.

Ca un omagiu adus Celui ce
(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

vine să salveze omenirea,, de chin și de păcat”, urmează un comentariu liric, o împletire a unui motiv suav al oboilor, a unei melodii de cor al sopranei și a unui recitativ grav al basului. În timp ce melodia sopranei vorbește despre înălțare și transfigurarea omului prin venirea lui Isus, recitativul basului vine să sublinieze coborârea entității divine în trup uman, act de renunțare și jertfă, proslăvind mai pe urmă regalitatea spirituală indiferentă la trecătoarea glorie pământească. Partea se încheie cu un cor al de mare gingășie, amplificat de acompaniamentul orchestral care-i prelungește frazele ca un ecou.

Partea destinată celei de a doua zi a Crăciunului este în totalitate lirică și luminoasă, relatând scena pastorală din Evanghelia lui Luca, care redă apariția într-un nimb de lumină al îngerului în fața păstorilor înfricoșați și mesajul acestuia, vestitor de pace și de bucurie, anunțând nașterea micului Messia. Aria basului se justifică dramaturgic ca îndemn adresat păstorilor de a merge la Pruncul a cărui naștere le-a fost vestită de către Inger (15. „Frohe Hirten, eil”). Revenind la textul Evangheliei „îl auzim din nou pe Înger indicându-le păstorilor semnul după care îl vor recunoaște pe noul născut: ieslea, accentuând astfel caracterul umil al aparenței și măreția celor ascunse dincolo de ea. Continuând să descrie viziunea păstorilor, Evanghelistul

arată cetele îngeresti preamărindu-L pe Dumnezeu, proclamând pacea ca principiu suprem al existenței pământești, acestei jubilări îngeresti alăturându-i-se cea omenească, partea încheindu-se cu această atmosferă de gloriificare și de preamărire dumnezeiască.

Pentru cea de-a treia zi de Crăciun a fost transpus în muzică pelerinajul păstorilor la ieslea din Bethleem și închinarea acestora. Adorația lor e redată de prezența trompetelor și intrările solemne ale ecoului, iar recitativul baritonului (27. „Er hat sein Volk getrost”), precizează pentru păstori semnificația evenimentului vestit de cetele îngeresti; mângâierea supremă ce poate fi adusă omenirii suferinde. Un alt moment ce se cuvine amintit și asupra căruia compozitorul se fixează întrucâtva în această parte este cel al cuvintelor pe care păstoriile le adresează la închinare Mariei, dezvăluind prin această taina meditației ca izvor de forță lăuntrică.

Sentimentele de bucurie, pace și recunoștință la întoarcerea păstorilor sunt prezentate ca ale întregii omeniri, eliberată de povara păcatului, partea încheindu-se într-o atmosferă de preamărire sărbătorească, cu aceasta încheindu-se și Sărbătoarea Crăciunului propriu-zis, iar din punct de vedere muzical, ne aflăm exact la

(continuare în pag. 12)

***DE SĂRBĂTOARILE CRĂCIUNULUI ȘI DE ANUL NOU DORIM
PSS VIRGIL BERCEA, PREOȚILOR, ORDINELOR CĂLUGĂREȘTI,
PROFESORILOR, COLABORATORILOR ȘI CITITORILOR***

**SĂRBĂTORI BINECUVÂNTATE
ȘI
LA MULȚI ANI!**

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie

Blaj

Lorsque nous arrivons, la grille est ouverte, nous sommes attendus. Devant la porte du bâtiment central se trouve un grand homme svelte, un peu voûté, dans un costume de clergyman noir impeccable. Le teint clair, la chevelure blanche clairsemée, le regard bleu, il paraît avoir au plus 70 ans. En réalité il vient d'en avoir 79 ... Il s'avance vers nous la main tendue et se presse: „**Todea, archevêque, soyez les bienvenus!**” Quel bel homme, quelle allure et quelle stature ! Il en impose au premier abord. Nous nous sentons tout petits et sommes pleins de retenue. François propose cependant de prendre une photo, ce que le Cardinal accepte volontiers. Hélas, hélas! ... et le cœur me serre encore aujourd'hui, ... ce sera la seule photo ratée de notre voyage!

Sur son invitation nous entrons dans l'évêché, un beau bâtiment du 16ème siècle, très sobre, aux murs de 2m d'épaisseur (c'est François qui l'a écrit, j'ai n'ai pas vérifié). Il nous précède sur le trajet qui conduit à son bureau et s'en excuse sans manières. Je surmonte ma timidité et je dis: „**Père, nous ne sommes que des chrétiens ordinaires et nous vous dérangeons**”. En continuant de marcher à grandes enjambées, le Cardinal se retourne légèrement et me répond:

„**C'est ce qui dérange qui fait vivre**”.

De la, devise de notre association ...

Je suis si émue, que je n'arrive plus à sortir un phrase jusqu'à la fin de la rencontre, le dialogue s'établit entre François et Cardinal, dialogue qui est plutôt un monologue, car lui aussi n'ose pas poser trop de questions. Le Cardinal nous explique que ces locaux lui ont été restitués par l'Etat qui les a occupés pendant 45 ans et y avait installé un musée, un Institut et des bureaux. L'administration occupe encore pour quelques temps l'étage supérieur. (Tiens! Comme au Séminaire de Nitra, en Slovaquie, et à Cluj ! ... bizarre !)

(à suivre)

Blaj

Când am ajuns, poarta era deschisă, eram așteptați. Înaintea porții clădirii centrale era un om înalt și zvelt, puțin aplecat, într-un costum preoțesc negru, impecabil. Culoarea clară, părul alb, rar, privirea albastră, părea să aibă ceva mai mult de 70 de ani. În realitate avea 79 ... Înaintă spre noi cu mâna întinsă și se prezentă : „**Todea, arhiepiscop, sunteți bineveniți!**”. Ce om frumos, ce alură, ce statură! S-a impus de la început. Noi ne simțeam cu totul mici și plini de reținere. Cu toate acestea, Francois a cerut permisiunea de a-l fotografia, ceea ce Cardinalul acceptă imediat. Of, of! ... și inima mea simte și acum ... va fi singura fotografie ratată din această călătorie! ...

La invitația sa, am intrat în Arhiepiscopie, o frumoasă clădire din secolul al XVI-lea, foarte sobră, cu pereții de 2m grosime (Francois a scris, eu nu am verificat). Cardinalul ne-a condus spre biroul său scuzându-se într-un mod firesc. Eu, copleșită de timiditate, i-am zis: „**Părinte, noi suntem niște creștini obișnuiți, și noi vă deranjăm**”. Continuând să meargă cu pași mari, Cardinalul se întoarse cu ușurință și-mi răspunse:

„**Ceea ce ne deranjează ne face să trăim**”.

De aici deviza asociației noastre...

Emoționată, n-am mai reușit să rostesc o frază până la sfârșitul întâlnirii, dialogul urmând între Francois și Cardinal, dialog care era mai degrabă un monolog, căci nici Francois nu îndrăznea să vorbească prea mult. Cardinalul ne-a explicat că această clădire a fost restituită Bisericii de către Stat care a ocupat-o timp de 45 de ani, instalând în ea un muzeu, un institut și birouri administrative, care mai ocupă pentru un timp etajul superior. (Rețineți! ... ca la Seminarul din Nitra, în Slovacia, și la Episcopia din Cluj! ... Ce bizar!

(va urma)

(urmare din pag. 8)

mijlocul Oratoriului.

Partea a patra, destinată primei zile a anului, începe printr-un imn de mulțumire și laudă, continuând apoi linia intim-pastorală a părții a doua.

Textul evanghelic, singurul la care s-a recurs la această parte a oratoriului, este acela al atribuirii numelui Isus, pruncului născut în ieslea din Bethlehem, urmând un comentariu muzical al versetului vizat, o lungă și emoționantă meditație pe numele Isus.

Coralul de încheiere invocă purtătorul acestui nume salvator spre continua Lui prezență alături de sufletul care s-a angajat să-L urmeze.

Cea de-a cincia parte a Oratoriului, destinată primei duminici din an, relatează o altă versiune a nașterii lui Isus, cea a Evngelistului Matei, în care pelerinajul păstorilor e înlocuit cu cel al „crailor de la Răsărit”. Ideea centrală a acestei părți este lumina, reprezentarea lui Isus. Centrat pe lumină, textul face referire la cei porniți în căutarea luminii, în antiteză cu Irod, regele urii și al întunericii. Dialogurile soliștilor îndeamnă la bucurie (cel al altistei) și la deschiderea sufletească pentru acceptarea acestei lumini în adâncul inimilor noastre, încheindu-se într-o atmosferă blândă și luminoasă.

Cea de-a șasea parte a Oratoriului e destinată celebrării la 6 ianuarie a Epifaniei, una dintre cele

mai mari sărbători creștine, având prin semnificațiile ei și pe aceea a închinării celor trei magi, replică a modestului pelerinaj al păstorilor. Din acest motiv, partea începe într-o atmosferă festivă, a cărei măreție va fi subliniată de semnalele trompetelor.

Intenția compozitorului prinde contur, devenind din ce în ce mai clară, pe măsură ce acțiunea se derulează și ideile ies la suprafață rând pe rând: opoziția dintre regalitatea trufașă și reprezentată de vicleanul rege Irod și cea spirituală, plină de blândețe și gingășie, reprezentată de micul prunc Isus.

Simbolica darurilor aduse de magi lui Isus: aur, smirnă și tămâie, numite în Coralul 59 daruri lăuntrice: spirit, inimă, curaj, pe care sufletul pios le aduce ca ofrandă Celui care, în fiecare an, de Crăciun, se naște în adâncul ființei umane căutătoare a căii ce duce la Lumină: marea confruntare a Binelui cu Răul, din care sufletul, providențial ajutat, a ieșit biruitor.

Prin ceea ce sărbătorește omenirea de Crăciun, dușmanilor le-a fost luată puterea asupra sufletului uman: „Deplin înfrânte fost-au, Moartea, Satana, Iadul și Păcatul/ Căci neamul omenesc la Domnu-și are locul”, fiind ultimele cuvinte ale Oratoriului rostite de cor cu un optimism victorios, plin de încredere și de seninătate.

Dr. Luminița GOREA

Lector universitar

LA SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI 2008

„Cristos se naște, măriți-L! Cristos din ceruri, întâmpinați-L!
Cristos pe pământ, înălțați-vă!” (Canon, Cântarea I)

Iubiți credincioși,

Întreaga Biserică, crești-nătatea toată, retrăiesc, la acest ceas al veșniciei, misterul Nașterii Domnului în Betleem, timpul când oamenii se bucură de sărbătoarea care reunește familiile și care ne face pe toți mai generoși, mai buni și mai atenți față de cei mici, ne îndeamnă să ne adresăm unii altora urări de bine și de bucurie, încât, astfel, lumea care ne înconjoară se schimbă în „lumina” pruncului Isus, devenind mai umană, mai nădăjduitoare.

Acum suntem chemați să retrăim drumul Sfintei Familii spre Betleem, minunea din peștera-staul și adorarea ieslei în care luminează pruncul Isus, Dumnezeu adevărat și Om adevărat, să ne închinăm Lui, asemenea păstorilor, magilor și tuturor celor care, știuți și neștiuți, L-au iubit.

Acum suntem chemați să Îl ferim de răutatea atât de meschină și înfricoșată a lui Irod și să Îl însoțim în fuga în Egipt, pentru a putea trăi apoi viața ascunsă a Nazaretului și a ne pregăti spiritual pentru Botezul Domnului, însoțindu-L, pe cât firea noastră omenească ne îngăduie, în viața publică, până la săvârșirea misterului pascal – misterul mântuirii noastre.

Dragii mei,

Anul acesta se împlinesc 60 de ani de la dureroasă începere a persecuției împotriva Bisericii Greco-Catolice, eveniment al istoriei noastre care, la o analiză atentă a Sfintei Scripturi, poate fi asociat într-o oarecare măsură cu istoria nașterii Pruncului din Betleem.

După o călătorie lungă și istovitoare, plecând din Nazaret, când ajunge la Betleem, Sfintei Familii i se închid în față toate porțile, Iosif și Maria fiind obligați să înnopteze într-un grajd, locul ales de Tatăl ceresc, unde s-a și născut Isus, pe care „*l-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei*” (Luca 2, 7). În același mod, Bisericii Greco-Catolice, după secole de lupte pentru identitatea și emanciparea românilor, în anul 1948, când România era sub ocupație străină, nu i se mai permite să mai aibă un loc în societatea românească și, astfel, este scoasă din viața publică, precum, în spațiul biblic, Sfânta Familie din orașul Betleem. Atunci, Iosif și Maria s-au adăpostit într-o peșteră. În 1948 Biserica noastră și-a găsit adăpost în catacombele moderne ale secolului XX. Mulți dintre dumneavoastră sau părinții

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

dumneavoastră au găzduit preoți și credincioși greco-catolici care veneau să celebreze sfintele slujbe pe ascuns, mărturisindu-și credința cu orice risc.

„Iar când Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mâniat foarte și, trimițând a ucis pe toți pruncii care erau în Betleem și în toate hotarele lui” (Mt 2,16). Precum Irod, din vremea lui Isus, a masacrat pruncii de frică să nu-și piardă puterea, Irozii, din timpul anilor de persecuție a Bisericii, au încercat să o distrugă pentru marea „vină” de a fi fost prin secole altar, tribună și școală pentru romani, dar mai ales pentru că s-a opus unui sistem opresiv care-l renega pe Dumnezeu și care atenta la ființa poporului român.

Domnul a avut însă un plan de mântuire cu Fiul Său: *„îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt”* (Mt 2, 13). Tot astfel, pentru Biserica noastră, Egiptul și salvarea ei au fost familiile și casele dumneavoastră, unde l-ați adăpostit pe Pruncul Isus, celebrând Sfânta Liturghie, rugându-vă Rozariul și Paraclisul, săvârșind pe ascuns Sfintele Taine, continuând să transmiteți credința copiilor și nepoților, într-o vreme când a fi greco-catolic era aspru pedepsit, ca un păcat de neiertat.

Iubiți credincioși,

În Egipt, Sfântul Iosif a auzit un glas al Îngerului care i-a spus: *„Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și mergi în pământul lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia sufletul Pruncului”* (Mt.

2, 20). Asemenea acestor cuvinte ale îngerului către Iosif, în 1989 a răsunat în viața și conștiința Bisericii noastre clopotul libertății redobândite la căderea „zidurilor și a cortinelor de fier” și la reintrarea ei legitimă în societatea românească.

Revenirea nu a fost ușoară, însă Domnul ne-a binecuvântat cu dumneavoastră, iubiții mei credincioși, care ați rămas mereu împreună cu Isus: și în peștera din Betleem și prin catacombe; și alături de mamele pruncilor uciși de Irod și cu cei de prin pușcării, de la stuf în Deltă sau de la Canal; și în deșertul Egiptului, și prin case, și cămări dosite de știrea securității; și la Nazaret și prin toate noile biserici construite după '89, dând mărturie despre încercare și suferință pentru bucuria Nașterii Domnului și a renașterii acestei Biserici românești.

Cristos se naște iarăși și ne încredințează nouă, Bisericii, o misiune: vestirea Evangheliei prin cuvânt și faptă, prin viața noastră și îndeplinirea îndatoririlor de zi cu zi în conformitate cu voința Sa, prin implicarea în slujba aproapelui și iubirea lui. Tot Bisericii și, totodată, fiecăruia dintre noi, Isus îi încredințează misiunea de a fi propovăduitorii și mărturisitorii adevăratelor valori spirituale și naționale care să ridice poporul român deasupra idealurilor deșarte pe care falșii profeți de ieri și de astăzi au încercat să le inoculeze acestui neam. Asumându-ne această dublă misiune,

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

vom lucra în spiritul Apostolului neamurilor: *de acum nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine* (Galateni 2, 20) convinși fiind că Domnul vine iarăși doar acolo unde este iertare și dragoste, pace și bună înțelegere.

Iubiți credincioși,

În cetatea Betleem porțile caselor se închideau în fața lui Iosif și, Mariei, „*căci nu mai era loc de găzduire pentru ei*” (Lc 2, 7). Mulți dintre dumneavoastră mai celebrați încă Sfintele Liturghii prin case sau școli, în locuri improprii, pentru că ușile multora dintre bisericile noastre sunt ținute încă închise. Domnul însă a avut un plan cu Familia Sfântă, și suntem convinși că Domnul are un plan al Său și cu Biserica noastră. Porțile se vor deschide, neînțelegerile vor dispărea, vrajba și ura se vor transforma în pace și bună înțelegere, toate după un plan tainic al Domnului, prin care Isus pogoară în fiecare an în istoria Bisericii și în istoria noastră pentru a ne arăta adevăratul chip al lumii și al vieții în deplinătatea lor, pentru a ne dărui lumina cea adevărată a sfințeniei.

Nu trebuie să uităm că puterea lui Dumnezeu se descoperă pentru prima oară în liniștea și feeria unei nopți de vis, în care „*slava Domnului a strălucit*” (Lc 2, 9), îngerii și păstorii fiind primii martori ai acestui eveniment. Stăpânul lumii este „*culcat în iesle*” (Lc 2, 16) într-o peșteră săracă, nu pe tron, nu îmbrăcat în purpură, ci înfășat în scutece săracăcioase, nu în freamătul, gălăgia și mărirea deșartă ale marilor aglomerări

umane, ci departe de lumea dezlănțuită. Însă, Domnul vine, sălășluiește întru noi și prin iubirea sa schimbă fața pământului și face ca și locul nostru, oriunde s-ar afla el, să fie martorul Nașterii Sale, și să se împărtășească din marea fericire a acesteia.

Dragii mei,

„*Cristos se naște, măriți-L! Cristos din ceruri, întâmpinați-L! Cristos pe pământ, înălțați-vă!*” (Canon, Cântarea I), căci Cel ce șade pe heruvimi, rămânând Dumnezeu, om s-a făcut și în iesle s-a culcat, chip de prunc luând, pentru a ne deschide calea spre ceruri.

Bucurați-vă cu bucuria sfinților de Nașterea Domnului! Aduceți-vă aminte cum Cristos s-a născut, povestiți copiilor voștri cum Biserica noastră și-a împletit viața cu cea a Mântuitorului. Povestiți-le pentru ca uitarea să nu aștearnă colbul peste încercări și suferințe, povestiți-le pentru ca aceste lucruri să nu se mai întâmple, povestiți-le, dar iertați toate pentru Domnul.

Adunați-vă în jurul Bisericii și, prin faptă și credință, fiți stâlpii care, pe temelia jertfei generațiilor de persecutați pentru credința lor, vor susține dreptatea și locul pe care îl merităm în istoria națiunii române.

„*Fiți tari în credință, neclintiți, sporind totdeauna în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu este zadarnică în Domnul*” (cfr. 1 Cor 15, 58).

Tuturor vă doresc un Crăciun Sfânt și binecuvântat și un An Nou, 2009, fericit și cu haruri de la Domnul!

+ **Virgil BERCEA**
Episcop

Pr. Petru Pecican

1921-2008

În reflecțiile din „*Gânduri pentru zilele ce vin*”, Mons. V. Ghika spune: „*Nu pot fi liniștit gândindu-mă la soarta mea decât după ce voi fi auzit cel puțin pe unul dintre frații mei binecuvântându-l pe Dumnezeu de a mă fi întâlnit*”.

Suntem mulți cei care acum, la plecarea spre cele veșnice a Pr. P. Pecican, îl binecuvântăm pe Dumnezeu.

Mă simt printre persoanele privilegiate de soartă pentru faptul că l-am cunoscut pe Pr. Pecican, fiul spiritual al Mons. V. Ghika, apostol, martir și sfânt. Prezența și cuvântul Pr. Pecican aveau semnificația unei mărturii. Mons. V. Ghika „*avea capacitatea extraordinară de a vedea prezența lui Dumnezeu peste tot și de a încerca să-i facă și pe alții să o simtă*”, și aceasta a transmis-o tuturor celor care pe care i-a format sau cu care a fost într-un contact. Certitudinea că Dumnezeu este mereu și pretutindeni cu noi era atât de adâncă la toți aceștia, încât aveau puterea de a influența, de a mișca sufletele șovăitoare până la recunoașterea adevărului, când, privindu-și viața, ajungeau să se întrebe cum au putut să trăiască până în acel moment. Lângă Părintele Pecican aveai spontan intuiția că există o viață înaltă și pură, care este și a Părintelui, și ai fi vrut să

o trăiești și tu, și-ți părea rău că ești așa de neputincios. În acest moment se crea o legătură sufletească sinceră, deplină, cu Părintele și bucuria care se revărsa în suflet la descoperirea unui așa om era așa de mare, încât avea să dureze toată viața.

Preotul! Fără să o spună, își dădeai seama că trăiește credința și preoția în felul întâlnit la marii convertiți. Părintele a urmat Facultatea de Teologie Ortodoxă la Arad și București și acest lucru schițează deja drumul unei vieți. Sub direcția spirituală a Mons. V. Ghika și a domnului Horia Cosmovici, se convertește la catolicism și este consacrat preot greco-catolic, în clandestinitate, de către PS. I. Hirțea, Episcopul greco-catolic de Oradea. Încă nu s-a uitat cu totul cât de teribilă a fost persecuția la care a fost supusă Biserica Greco-Catolică, o știm bine; a deveni preot al Bisericii Tăcerii în

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

acele condiții înseamnă credință, mult curaj și sacrificiu fără limite. A fi preot greco-catolic pentru Părintele Pecican însemna însă descoperirea adevărului Bisericii lui Cristos și de aceea a iubit Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică până la jertfă. Când evoca pe episcopii Martiri, le pronunța numele cu evlavie cu care rostim numele sfinților.

Părintele a urmat și Facultatea de Litere din București, ceea ce înseamnă lectură, dar și creație. Vasta cultură a Părintelui mărturisește vocația lecturii și cărțile publicate, „*Sfântul Francisc de Assisi*”, de A. Rotzetter-W. Van Dijk- T. Matura, traducere din limba franceză, „*Homo Homini Christus*” și „*Lourdes, oază a păcii lăuntrice*”, lucrări originale, vocația scrisului.

În 1953 a fost arestat și condamnat la 11 ani de temniță grea pentru „uneltire împotriva ordinii comuniste”; în condițiile detenției a avut loc convertirea și mărturisirea credinței catolice, în fața unui preot fără ornate, în genunchi, pe pietrele dure ale unui lagăr de la Canal.

Avându-l alături o vreme, în anii de detenție, pe Mons. V. Ghika, a învățat să supraviețuiască prin forța credinței, ca să nu simtă prea apăsătoare zidurile închisorii, să simtă că aparține unei lumi ce nu era a lucrurilor, ci a înțelesului lucrurilor.

Cu dragoste și continuă dăruire, Părintele și-a clădit familia. Împreună cu soția, s-a ostenit pentru

urgența pâinii ce trebuia câștigată și a bolilor ce trebuiau vindecate; a luptat, a urcat, a suferit, a fost fericit și a lăsat copiilor cea mai frumoasă moștenire, credința, ideile și iubirea, după gândirea și simțirea sa, ca să nu rățească vreodată în viață.

Într-o zi din noiembrie a acestui an, s-a stins din viață bunul Părinte P. Pecican, cu sentimentul unui destin împlinit. Se spune că nimeni nu moare pământește cât timp trăiesc cei care l-au văzut și-și aduc aminte de el.

Chiar dacă îi vom simți dureros absența, îl vom simți mereu aproape. Amintirea Părintelui Pecican va fi mereu vie în sufletele noastre, ea nu s-a stins odată cu sunetele clopotelor care i-au plâns plecarea și nici nu se va stinge. Privirea caldă și bunătatea inimii sale vor fi mereu cu noi. Părintele însuși ne încurajează prin cuvintele Mons. V. Ghika: „*Fie ca toți cei care ar avea nevoie de mine să mă aibă în chip nevăzut, prin rugăciune, alături de ei*”.

Otilia BĂLAȘ

La 29 iunie 2007 i s-a conferit de către excelența sa Alexandru Mesian, episcop de Lugoj, prin ordinul Papei Benedict al XVI-lea, distincția de Prelat de Onoare al Sanctității Sale, ca încununare a vieții spirituale în slujba lui Cristos și a Bisericii Sale

Papa Ioan al XXIII-lea

(XX)

Pregătiri în vederea Conciliului

Cronologia pregătirilor Conciliului s-a desfășurat într-un ritm foarte rapid. La 17 mai 1959 era constituită Comisia antepregătitoare, având ca președinte pe Cardinalul Tardini. Pentru contactul cu episcopatul, la 18 iunie, s-a trimis fiecărui Episcop o adresă prin care i se cereau sugestii și liniile generale ale subiectelor care urmau să fie tratate la Conciliu. Un an mai târziu, la 5 iunie 1960, Ioan al XXIII-lea constituia Comisiile pregătitoare și secretariatele, în număr de 15: comisia centrală de coordonare, 10 comisii teologice ale Episcopilor diecezani, de disciplină a preoților și a poporului creștin, a Ordinilor călugărești, a Sacramentelor, a studenților seminariști, a Bisericii Orientale, a apostolatului laicilor și 3 secretariate speciale pentru mijloacele moderne de informare și pentru Unitatea Creștinilor.

Din iunie 1960 până în iulie 1961 s-a scurs un an laborios pentru comisiile care pregăteau proiectele. Ele și-au ținut sesiunile plenare în vara lui 1961 și în iarna și primăvara lui 1962. La 25 decembrie 1961, prin bula „*Humanae Salutis*”, Ioan al XXIII-lea a convocat oficial Conciliul pentru 1962, și, la 2 februarie, a fixat deschiderea pentru 11 octombrie.

În tot acest timp, cu fiecare ocazie, Papa a vorbit lumii despre Conciliu, cerând rugăciuni credincioșilor. Insistența sa, legătura rapidă dintre comisiile pregătitoare și

o primire favorabilă din partea presei și a radio-ului a făcut ca opinia publică să-și întoarcă atenția spre Roma în ziua inaugurării Conciliului, la 11 octombrie 1962.

Ioan al XXIII-lea nu a dorit să prezideze ședințele de lucru ale Conciliului pentru a lăsa Părinților toată libertatea deciziilor, sub direcția a 10 președinți binevoitori și în majoritate foarte vârstnici. Dar el a văzut toate textele, toate documentele elaborate și a intervenit cu modificări, foarte adesea într-un sens foarte modern. El dorea ca acest Conciliu să aducă hotărâri care să privească viitorul. Refuza condamnarea lumii, lucru explicat cu claritate în alocuțiunea sa de la deschidere: „*sunt unii cărora le lipsește capacitatea de a judeca cu seninătate lucrurile și aceștia sunt incapabili de a avea o opinie inteligentă*”. Neobosit, repeta că epoca noastră știe să aibă o poziție în raport cu trecutul: „*Noi avem cu totul altă opinie decât aceea a profeților răului care prezic întotdeauna numai răul, ca și cum lumea ar fi la marginea prăpastiei. În dezvoltarea actuală a evenimentelor prin care umanitatea pare că a intrat într-o lume nouă, trebuie să recunoaștem planul ascuns al Providenței Divine*”. Și invită Părinții să ia în considerare prezentul și să creeze condiții noi, mai bune, care să deschidă noi drumuri apostolatului catolic.

(va urma)

Concert de muzică sacră, Francisc Hubic

ediția a III-a

Sâmbătă, 29 noiembrie 2008, a avut loc în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, ediția a III-a a Concertului Francisc Hubic. După cum se cunoaște acest concert tinde să devină tradițional, fiind o manifestare culturală foarte apreciată de mediul cultural orădean.

Concertul a debutat cu un scurt cuvânt al Preasfințitului Virgil, după care dl. prof. univ. dr. Valentin Timaru a prezentat câteva aspecte legate de viața marelui compozitor și preot Francisc Hubic, precum și a fratelui acestuia Gheorghe Hubic.

Corală Francisc Hubic a Catedralei „Sfântul Nicolae” din Oradea a prezentat piesele *Născătoare de Dumnezeu* de Marius Cuteanu, *Tantum Ergo* de W.A. Mozart, *Difuza est gratia* de Giovanni Pierluigi Da Palestrina și *Cuvine-se cu adevărat* de Francisc Hubic.

A urmat corul *Magnificat* din Cluj-Napoca, dirijat de dl. prof. Alexandru Suciu, cu piesele *Axion* de Macarie Ieromonahul, *Cantate Domino* de Giuseppe Ottavio Pitoni, *O, Dumnezeu* de Francisc Hubic și *Aleluia* de Emiliu Dragea. Corul Buna Vestire a Colegiului Sfânta Familie și a Institutului Teologic Greco-Catolic din Oradea, dirijat de dl. prof. Radu Mureșan a susținut piesele *Colo sus* de Francisc Hubic și *Cei trei crai* de Valentin Teodorian.

La concert au participat și corurile parohiilor din Beiuș și Șimleu-Silvaniei. Asociația Corală Ioan Bușița a parohiei din Beiuș, dirijată de Constantin Sava, a prezentat piesele *Ridica-voi ochii mei la cer* de Marius Cuteanu și *Se aude clopotul* de Constantin Sava, iar Corul

Te Laudamus al Parohiei din Șimleu-Silvaniei piesele *O floare* de Francisc Hubic, *O, Marie stea divină* de același autor și *Nădejdea mea* de Marius Cuteanu.

A fost prezent și corul Hilaria al municipalității orădene, dirijat de pr. dr. Mihai Brie cu piesele *Rugăciune* de Teodorescu Iași și *Legănelul lui Isus* de Valentin Teodorean. Corul Psalmodia Varadiensis condus de același dirijor a susținut piesele *Floricea* de Francisc Hubic și *Mai lângă tronul tău* de Ioan Chiriță.

Concertul a avut ca piesă centrală *Liturghia* pe două voci de Francisc Hubic, în interpretarea Corului și Orchestrei Facultății de Muzică din Oradea. Cu această ocazie, prin grija Preasfințitului Virgil a fost tipărită această liturghie care va fi distribuită facultăților de teologie și de muzică din întreaga țară. Au mai fost susținute piesele *Îngerul a strigat* de Francisc Hubic și *Troparul Nașterii Domnului* de Valentin Timaru.

La finalul concertului, Preasfințitul Virgil a mulțumit tuturor celor care au contribuit la reușita manifestării, exprimându-și dorința ca începând cu ediția de anul viitor la acest concert să participe coruri și orchestre și din străinătate.

Biroul de presă al Episcopiei

Cu clovnii pe scenă

Asociația Caritas Eparhial a elaborat un proiect de implicare a tinerilor în activități culturale. Douăzeci de adolescenți au pătruns în tainele improvizației și jocului scenic, au învățat trucuri, machiaje și acrobații și au susținut spectacole pentru copiii din plasamente, spitale sau din satele izolate ale Bihorului...

Proiectul Clovnii pe scenă s-a desfășurat în Județul Bihor, în perioada 1 septembrie – 30 noiembrie 2008, la inițiativa Caritas Eparhial. Proiectul a avut ca scop implicarea tinerilor în activități culturale, prin organizarea de spectacole, fiind finanțat de Consiliul Județean Bihor prin Programul de Tineret, activități culturale. Valoarea totală a proiectului a fost de 12.400 lei, bani care implică costume, echipamentul necesar acrobațiilor și micilor magii sau transportul în diverse locații. Proiectul a început prin cursurile de formare organizate în luna septembrie, în care viitorii clovni au fost instruiți de formatori italieni. Luna noiembrie, a însemnat pentru tinerii mimi șansa de a aduce un zâmbet pentru copiii bolnavi sau defavorizați. Proiectul s-a încheiat printr-un spectacol susținut la Valea lui Mihai, cu ocazia zilei de 1 decembrie. Doisprezece tineri au dat naștere unui spectacol spumos, plin de farmec, care a avut ca temă căutarea. Fiecare clovn a amuzat audiența prin gaguri sau șiretlicuri care să-i aducă înapoi obiectul pierdut. Copiii prezenți la reprezentare au primit baloane transformate ad-hoc în animăluțe haioase și au avut parte de ședințe inedite de make-up care i-au transformat și pe ei în clovni, pentru o zi.

Andreea COSTEA
contrastonline.ro

Colectivul redacțional:

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Redactori: Pr. Ioan ERDELI, Samuel FANCSALI

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)